



## XXI OLIMPIADA WIEDZY EKONOMICZNEJ

**Rok szkolny 2007/2008**  
**Zawody I stopnia (szkolne)**  
**Zestaw z prawidłowymi odpowiedziami**

**I. Pytanie opisowe o charakterze ogólnym** – wybierz **JEDEN** z dwóch podanych poniżej tematów.  
(0–20 pkt.)

1. Na przykładzie Twojego regionu omów, jak sytuacja na rynku czynników wytwórczych (ziemi, pracy i kapitału) wpływa na sytuację dochodową i majątkową gospodarstw domowych.

**Przykładowy schemat odpowiedzi:**

- I. Wybrane aspekty teoretyczne:
  - a) decyzje gospodarstw domowych w zakresie alokacji posiadanych czynników wytwórczych (ziemi, pracy i kapitału),
  - b) cechy rynków czynników wytwórczych – cena i ilość równowagi, przyczyny i skutki stanów nierównowagi, sposoby przywracania stanu równowagi,
  - c) problem ingerencji państwa w funkcjonowanie rynków czynników wytwórczych (np. wysokość płac minimalnych, działalność związków zawodowych, opodatkowanie dochodów i majątku).
- II. Wybrane aspekty empiryczne:
  - a) wpływ sytuacji na lokalnym rynku pracy na dochody gospodarstw domowych – konsekwencje nie zrównoważenia lokalnego rynku pracy (bezrobocie, brak specjalistów itd.),
  - b) zmiany sytuacji dochodowej i majątkowej gospodarstw domowych w kontekście procesów wzrostowych w gospodarce (w tym porównanie regionu na tle całego kraju),
  - c) znaczenie wysokości dochodów uzyskiwanych przez gospodarstwa domowe dla budowania zamożności regionów.
- III. Własna ocena i wnioski:
  - a) ocena sytuacji dochodowej i majątkowej gospodarstw domowych w Twoim regionie w kontekście zmian zachodzących na rynkach czynników wytwórczych w ostatnich latach,
  - b) ocena polityki państwa w zakresie regulacji popytu i podaży pracy oraz jej wpływu na kształtowanie się dochodów gospodarstw domowych,
  - c) szanse i zagrożenia wynikające z procesów integracji z Unią Europejską i globalizacji dla sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych.

2. Scharakteryzuj przyczyny migracji ludności oraz oceń ich wpływ na sytuację ekonomiczną gospodarstw domowych w Twoim regionie.

**Przykładowy schemat odpowiedzi:**

- I. Wybrane aspekty teoretyczne:
- pojęcie migracji i jej typologia,
  - przyczyny migracji,
  - konsekwencje międzynarodowej mobilności zasobów pracy.
- II. Wybrane aspekty empiryczne:
- społeczno-ekonomiczne uwarunkowania migracji Polaków w okresie transformacji systemowej,
  - skala i charakter migracji w Twoim regionie po akcesji do Unii Europejskiej w kontekście sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych,
  - wpływ migracji na aktywność ekonomiczną ludności i sytuację demograficzną kraju.
- III. Własna ocena i wnioski:
- konsekwencje migracji dla gospodarstw domowych,
  - analiza korzyści i kosztów migracji dla gospodarki Polski (np. wpływ na rynek pracy, bilans płatniczy itp.),
  - propozycje działań państwa przeciwdziałających negatywnym skutkom migracji.

**II. Zadanie z podstaw ekonomii (0–10 pkt.)**

Użyteczność całkowitą ( $TU$ ) wyrażoną w zł uzyskiwaną z konsumpcji różnych ilości batonów orzechowych ( $Q$ ) przez pewnego konsumenta opisuje poniższa tabela:

$Q$	0	1	2	3	4	5
$TU$	0	4	7	9	10	9
$MU$	–	4	3	2	1	–1

1. Wyjaśnij, czym jest użyteczność krańcowa ( $MU$ ). (0–3 pkt.)

*Użyteczność krańcowa jest to dodatkowa satysfakcja (przyjemność, zadowolenie) uzyskiwana przez konsumenta ze zwiększenia konsumpcji dobra (usługi) o kolejną jednostkę.*

2. Oblicz użyteczność krańcową ( $MU$ ) czerpaną z konsumpcji kolejnych batonów przez tego konsumenta. (0–3 pkt.)

*Wyniki zostały wpisane do tabeli.*

3. Zakładając, że cena batona orzechowego wynosi 2 zł, podaj ile batonów zostanie zakupionych przez tego konsumenta. Wyjaśnij dlaczego. (0–4 pkt.)

*Konsument zakupi 3 batony orzechowe, albowiem maksymalne zadowolenie z konsumpcji konsument osiąga wówczas, gdy użyteczność krańcowa ostatniej zakupionej jednostki dobra (usługi) zrównuje się z jego (jej) ceną rynkową.*

**III. Pytania testowe** – w każdym pytaniu zaznacz [X] przy prawidłowej odpowiedzi. Za każdą prawidłową odpowiedź na pytanie testowe otrzymujesz 2 pkt. Każda zmiana odpowiedzi w pytaniach testowych traktowana jest jako odpowiedź błędna. Odpowiedzi zaznaczone ołówkiem nie są punktowane. (0–70 pkt.)

1. Które z niżej wymienionych kosztów cementowni zalicza się do kosztów zmiennych?
- amortyzacja
  - energia elektryczna
  - wynagrodzenie firmy ochroniarskiej
  - opłaty leasingowe
2. Obrona narodowa jest przykładem dobra publicznego, ponieważ charakteryzuje ją:
- możliwość wyłączenia z konsumpcji i brak konkurencyjności
  - możliwość wyłączenia z konsumpcji i konkurencyjność
  - brak możliwości wyłączenia z konsumpcji i brak konkurencyjności
  - brak możliwości wyłączenia z konsumpcji i konkurencyjność
3. Której z niżej wymienionych pozycji nie można uznać w teorii ekonomii za czynnik wytwórczy?
- energia elektryczna
  - praca pośrednika w obrocie nieruchomościami
  - akcje spółki giełdowej
  - patent na szczepionkę przeciw grypie
4. Jeżeli w wyniku utraty rynków zbytu zbankrutowało wiele przedsiębiorstw, to:
- wystąpi ruch w dół po krzywej możliwości produkcyjnych gospodarki
  - cała krzywa możliwości produkcyjnych gospodarki przesunie się w dół
  - gospodarka znajdzie się poniżej swojej granicy możliwości produkcyjnych
  - cała krzywa możliwości produkcyjnych gospodarki przesunie się w górę
5. Które z poniższych zdań, przy założeniu *ceteris paribus*, jest ilustracją prawa popytu?
- wzrost dochodów nabywców zwiększył popyt na telefony komórkowe
  - chłodne lato wywołało spadek cen napojów chłodzących
  - wzrost popytu na mięso drobiowe wywołało wzrost jego cen
  - spadek cen procesorów komputerowych wywołał wzrost wielkości zapotrzebowania na nie
6. Która z poniższych cech dotyczy monopolu?
- popyt na produkt monopolisty jest doskonale elastyczny względem zmian ceny
  - produkt nie ma bliskich substytutów
  - występuje duża liczba firm
  - istnieje przymus ekonomiczny stosowania reklamy
7. Jeżeli w wyniku wzrostu ceny dobra  $A$  z 2,00 zł do 2,13 zł popyt na dobro  $B$  wzrósł z 400 szt. do 486 szt., to cenowa mieszana elastyczność popytu na dobro  $B$  wynosi około:
- 3,5
  - +3,3
  - +0,3
  - 0,3
8. Jeżeli przedsiębiorstwo znajduje się w optimum technicznym, to:
- ponosi najniższe koszty stałe
  - ponosi najniższy koszt krańcowy
  - ponosi najniższy przeciętny koszt całkowity
  - osiąga największy utarg przeciętny
9. Spadek krańcowej skłonności do oszczędzania:
- zwiększa całkowite oszczędności
  - zwiększa konsumpcję
  - zmniejsza dochód narodowy
  - zmniejsza konsumpcję
10. Zgodnie z koncepcją krzywej Laffera, wzrost stopy opodatkowania:
- może w ogóle nie zmienić dochodów budżetowych
  - zawsze zwiększa dochody budżetowe
  - zawsze zmniejsza dochody budżetowe
  - na pewno zmieni wielkość dochodów budżetowych
11. Rozporządzalne dochody osobiste wyrażają:
- poziom wydatków gospodarstw domowych na konsumpcję
  - dochody osobiste pomniejszone o podatek dochodowy i powiększone o płatności transferowe
  - dochody z pracy przed opodatkowaniem
  - dochody z czynników wytwórczych będących własnością gospodarstwa domowego pomniejszone o dokonane w danym okresie oszczędności
12. Zgodnie z hipotezą dochodu permanentnego wielkość wydatków konsumpcyjnych gospodarstw domowych zależy od:
- bieżącego poziomu uzyskiwanych dochodów przez gospodarstwa domowe
  - przeciętnej, oczekiwanej w całym cyklu życia, wysokości dochodu gospodarstwa domowego
  - bieżącego poziomu uzyskiwanych dochodów i wielkości zgromadzonego majątku przez gospodarstwa domowe
  - wysokości dochodów, które uzyskiwało gospodarstwo domowe w minionych okresach

13. Wzrost deficytu budżetowego może prowadzić do spadku:
- inwestycji prywatnych
  - stopy procentowej
  - kursu walut obcych
  - autonomicznych wydatków konsumpcyjnych
14. Jeżeli całkowite wkłady w pewnym banku wynoszą 800 mln zł, a stopa rezerw obowiązkowych wynosi 5%, to całkowita kreacja pieniądza w systemie bankowym z tych wkładów wynosi:
- 760 mln zł
  - 840 mln zł
  - 4000 mln zł
  - 16000 mln zł
15. Eksport netto jest to eksport pomniejszony o:
- wydatki konsumpcyjne
  - import
  - podatki i cła
  - zakupy rządowe dokonane za granicą
16. Największy udział (w %) w strukturze finansowania wydatków na prace badawczo-rozwojowe w Polsce ma:
- budżet państwa
  - krajowe podmioty gospodarcze
  - organizacje finansowane kapitałem zagranicznym
  - organizacje i stowarzyszenia *non-profit*
17. Zgodnie ze strategią lizbońską, priorytetowym działaniem mającym zwiększyć konkurencyjność europejskiego rynku pracy powinno być:
- zwiększanie udziału kobiet w rynku pracy
  - stopniowe podnoszenie płacy minimalnej
  - rozszerzanie programów tzw. emerytur pomostowych
  - utrzymanie barier w napływie pracowników spoza Unii Europejskiej
18. Nowy system emerytalny w Polsce, wdrożony reformą w 1999 r., uzależnił wysokość emerytury od:
- stażu pracy i wysokości wynagrodzenia pobieranego w ostatnim roku przed przejściem na emeryturę
  - wysokości zgromadzonych składek emerytalnych, płci i wieku, w którym rozpoczyna się pobieranie emerytury
  - wysokości zgromadzonych składek emerytalnych oraz wieku, w którym rozpoczyna się pobieranie emerytury
  - wyłącznie wysokości zgromadzonych składek emerytalnych

19. Do której z następujących organizacji międzynarodowych Polska nie należy?
- Grupa G7
  - Bank Światowy
  - Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
  - Międzynarodowy Fundusz Walutowy
20. Które z niżej wymienionych rodzajów kontraktów terminowych (*futures*) nie są notowane na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie?
- kontrakty terminowe na obligacje skarbowe
  - kontrakty terminowe na waluty
  - kontrakty terminowe na akcje spółek
  - kontrakty terminowe na stopy procentowe
21. Obserwując rynek walutowy po 2000 r. można zauważyć postępującą:
- aprecjację dolara amerykańskiego (USD) względem złotego (PLN)
  - deprecjację dolara amerykańskiego (USD) względem złotego (PLN)
  - rewaluację dolara amerykańskiego (USD) względem złotego (PLN)
  - dewaluację dolara amerykańskiego (USD) względem złotego (PLN)
22. Zgodnie z kodeksem spółek handlowych spółka partnerska może zostać założona przez:
- każde małżeństwo, o ile nie orzeczono separacji
  - tłumaczy przysięgłych
  - ślusarzy
  - dowolne spółki prawa handlowego, o ile posiadają one uprawnienia do wykonywania wolnego zawodu określonego ustawą
23. Sprawozdanie finansowe którego z niżej wymienionych podmiotów nie podlega obowiązkowemu badaniu przez biegłego rewidenta?
- bank spółdzielczy
  - fundusz inwestycyjny
  - spółka akcyjna w organizacji
  - towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych
24. Forfaiting to:
- prolongowanie terminu płatności weksla
  - zbycie przez eksportera wierzytelności o odroczonej terminie płatności
  - rodzaj leasingu operacyjnego
  - umowa najmu (dzierżawy) znaku handlowego

25. Wystawca weksla to:

- trasant  
 trasat  
 remitent  
 indosatariusz

26. Metoda budżetowania brutto właściwa jest dla:

- zakładów budżetowych  
 jednostek budżetowych  
 gospodarstw pomocniczych  
 funduszy motywacyjnych jednostek budżetowych

27. Głównym źródłem dochodów budżetu państwa w Polsce są wpływy z tytułu:

- podatku od towarów i usług  
 podatku dochodowego od osób fizycznych  
 podatku dochodowego od osób prawnych  
 akcyzy

28. Stopa rezerwy obowiązkowej w Polsce od wkładów płatnych na każde żądanie i terminowych wynosi:

- 1,5%  
 3,5%  
 5%  
 7,5%

29. Według kryterium rodzaju podstawy opodatkowania wyodrębnić można podatki:

- dochodowe, konsumpcyjne i majątkowe  
 pośrednie i bezpośrednie  
 progresywne, regresywne i liniowe  
 centralne i lokalne

30. Sorbnet to:

- część systemu komputerowego zrzeszenia banków spółdzielczych umożliwiająca dostęp klientom do rachunków bieżących przez internet  
 międzybankowy system rozliczenia płatności oparty na zasadzie rozliczenia netto  
 system autoryzacji kart płatniczych  
 międzybankowy system rozliczeń wysokokwotowych w czasie rzeczywistym

31. Styl kierowania określany jako *laissez-faire* oznacza, że menedżer:

- samodzielnie wykonuje większość pracy  
 udziela dużej pomocy swoim podwładnym w realizacji ich podstawowych zadań i obowiązków  
 nie interesuje się wykonywaniem zadań swoich podwładnych i nie podejmuje żadnych decyzji  
 podejmuje tylko te decyzje, które mają charakter strategiczny dla organizacji

32. Analiza SWOT służy do:

- wyceny przedsiębiorstwa, gdy nie da się wykorzystać metody zdyskontowanych przepływów finansowych  
 sprawdzenia prawdopodobieństwa bankructwa podmiotu gospodarczego  
 oceny słabych i mocnych stron organizacji, szans i zagrożeń dla jej funkcjonowania  
 wytyczenia działań jedynie w krótkim okresie

33. Kogo uważa się za założyciela klasycznej szkoły zarządzania, który usystematyzował zachowania kierowników?

- Peter Drucker  
 Henry Ford  
 Henri Fayol  
 Abraham Maslow

34. W przypadku jakiej struktury organizacyjnej poszczególne komórki organizacyjne (zespoły robocze) podlegają więcej niż jednemu kierownikowi?

- funkcjonalna  
 liniowa  
 konglomeratowa  
 macierzowa

35. Jeżeli podczas współpracy dwóch zespołów pracowniczych efekt produkcyjny jest większy niż suma ich oddzielnego działania, to można mówić o:

- synergii  
 lobbingu  
 entropii  
 empatii

Ocena jury						
Rodzaj pytania	Pytania testowe	Zadanie	Pytanie opisowe			Razem
			Poziom merytoryczny (w tym zgodność z wybranym tematem)	Terminologia i przykłady	Poprawność językowa i struktura odpowiedzi	
Zakres	0–70 pkt.	0–10 pkt.	0–12 pkt.	0–5 pkt.	0–3 pkt.	
Ocena						